

JAK POMÓC DZIECKU W NAUCE JĘZYKA ANGIELSKIEGO? BRITISH COUNCIL Learn English Family

Część 1.

Jak małe dzieci uczą się języka angielskiego.

Małe dzieci przyswajają sobie języki w naturalny sposób. Potrafią naśladować wymowę i samodzielnie rozpracować reguły gramatyczne. Nie myślą, że nauka angielskiego jest trudna, chyba że taką sugestię usłyszą od dorosłych. Uczą się przez zabawę, na początku chwytając ogólny sens zdania, potem dopiero dokładne znaczenie. Mają też więcej czasu na angielski. Dzieci, które mają możliwość wczesnego uczenia się drugiego języka, używają tych samych strategii przy uczeniu się kolejnych języków. Nauka trzeciego i czwartego języka odbywa się już wtedy zdecydowanie szybciej.

Etapy w nauce języka

- **Okres ciszy**

W tej fazie słuchają, patrzą i naśladują gesty. W tej fazie nie należy zmuszać dzieci do uczestnictwa w mówionych dialogach. Dialogi powinny być odgrywane przez jedną osobę. Gdy dorosły używa elementów tzw. **"języka nianie"** (sposób mówienia dorosłych dostosowany do małych dzieci), dziecko będzie potrafiło stosować te same strategie, jakie używało przy nauce języka ojczystego.

- **Początki mówienia**

Po pewnym czasie, w zależności od długości czasu spędzonego na lekcjach, każde dziecko (dziewczynki często szybciej niż chłopcy) zaczyna wypowiadać pojedyncze słowa lub zapamiętane jako całość krótkie frazy („what's that?”, „time to go home” – „co to jest?”, „czas iść do domu”). Na tym etapie dziecko nie jest jeszcze gotowe, aby samodzielnie budować zdania.

- **Budowanie struktur**

W zależności od częstotliwości obcowania z językiem i jakości tych zajęć dzieci stopniowo zaczynają budować zdania.

Poziom rozumienia zawsze przewyższa poziom mówienia. Gdy nauka straci już swój pierwszy urok nowości, niektóre dzieci zaczynają odczuwać frustrację, ponieważ nie potrafią wyrazić swoich myśli w obcym języku. Pomocna jest w tym nauka czegoś, czym dzieci mogą się popisać np. liczenie do 12, piosenka, rymowanka.

- dzieci potrzebują czuć się bezpiecznie i wiedzieć, że są konkretne powody, dla których używa się języka angielskiego
- ćwiczenia muszą być powiązane ze znanymi już dzieciom elementami życia codziennego

- ćwiczenia na bieżąco komentowane przez dorosłego, który opowiada, co się dzieje z użyciem "języka nianiek"
- ciekawe i zabawne zajęcia, które koncentrują się wokół pojęć znanych dzieciom w języku ojczystym
- korzystanie z rekwizytów wzbudzających zainteresowanie i pomagających w zrozumieniu

Czytanie

Dzieci, które umieją czytać w swoim ojczystym języku, chcą zwykle dowiedzieć się, jak się to czyta po angielsku. Początki są łatwiejsze jeśli dzieci znają już słowa i zwroty, które próbują przeczytać. Wiele dzieci samodzielnie dochodzi do tego jak się czyta po angielsku, jeżeli wcześniej dorosły czytał i pokazywał im książeczki z obrazkami albo jeśli uczyły się rymowanek, gdyż najprawdopodobniej sporo z tego zapamiętały. Czytanie tego, co znają na pamięć to ważny krok w nauce czytania, ponieważ dzięki temu dzieci samodzielnie mogą rozszyfrować, jak się czyta proste słowa.

Część 2.

Jak rozmawiać po angielsku ze swoim dzieckiem.

Wspieraj swoje dziecko-mówcie po angielsku.

Przez pierwsze dwa lata to często głos matki i jej specjalny dostosowany do dziecka sposób mówienia zwany "językiem nianiek" przekazują maluchom wiedzę o języku. Rodzice z podstawową nawet znajomością języka mogą skutecznie pomóc używając tych samych sposobów jak przy języku ojczystym. Nawet pomimo zastrzeżeń rodziców co do swojej wymowy, dzieci mają niezwykłą umiejętność modyfikowania swej angielskiej wymowy w zależności od tego, z kim rozmawiają. Maluchy chcą mieć poczucie, że potrafią mówić po angielsku i że lubią angielski, a rodzice mogą dać im odpowiednie wsparcie.

Rodzice mogą poświęcić swemu dziecku dużo uwagi spędzając z nim czas sam na sam, wybierając przy tym najlepszy dla siebie i dziecka moment dnia. Potrafią przy tym najlepiej odczytać nastroje jego nastroje i reagować na nie. Mogą wprowadzić więcej elementu zabawy gdy pracują tylko z jednym dzieckiem, a nie całą klasą.

Co to jest "język nianiek"?

Jest to specjalny sposób mówienia dostosowany do możliwości małego dziecka. Kobiety używają go instynktownie, niektórzy mężczyźni mają z nim trudności, chyba że robią to w konkretnym celu np. oglądając z dzieckiem książeczkę z obrazkami lub grając w grę. Jednakże dzieci - zwłaszcza chłopcy potrzebują męskich wzorców, ponieważ mężczyźni używają języka bardziej w sposób "techniczny", a rzadziej są "gadulami".

Rodzice mówiąc pełnym uczucia głosem i prostym językiem nieświadomie "prowadzą" dziecko używając następujących technik:

- komentowanie tego, co się na bieżąco dzieje (mówienie na głos): "Spójrz. Położyłam to na stole".

- powtarzanie tego, co powiedziało dziecko i rozwijanie jego wypowiedzi:
- "Żółty."
- "Podoba ci się ten żółty. Proszę, oto żółty."
- mówienie w wolniejszym tempie i akcentowanie nowych słów w naturalny sposób, bez zmieniania melodii języka.
 - używanie tych samych zwrotów za każdym razem podczas nauki angielskiego, ćwiczeń i gier językowych.
 - wzmocniona mimika twarzy i gesty ułatwiające zrozumienie.
 - utrzymywanie kontaktu wzrokowego
 - robienie dłuższych pauz, by dzieci mogły przemyśleć to co usłyszały, zanim będą gotowe odpowiedzieć.

Używając prostego angielskiego z mnóstwem powtórzeń, rodzice stwarzają warunki, by ich dziecko uczyło się myśleć po angielsku.

Małe dzieci chcą potrafić mówić po angielsku:

- o sobie i o tym co lubią
- tym, co robiły
- tym, jak się czują i jak się czują inni

Rodzice mogą dzieciom pomóc oglądając i czytając z nimi książeczki z obrazkami lub wspólnie tworząc własne "albumy" z rysunkami.

Gdy dzieci zaczynają lepiej mówić po angielsku, może się zdarzyć, że wplotą w angielskie zdanie słowo w języku ojczystym np. "He's eating a śliwka". Jeśli dorosły powtórzy zdanie w całości w języku angielskim, dziecko może przyswoić sobie nowy wyraz.

Tłumaczenie na język ojczysty

Małe dzieci są przyzwyczajone, że w swym języku ojczystym często rozumieją tylko niektóre usłyszane słowa, a reszty domyślają się z kontekstu i języka ciała rozmówcy. Jeżeli wprowadzamy równocześnie nowe pojęcia i nowy język, może zaistnieć potrzeba, by przetłumaczyć dane pojęcia na nowy język. Robimy to szeptem, tylko jeden raz i bezpośrednio po tłumaczeniu powtarzamy to samo w języku angielskim.

Czas na "chwilkę z angielskim"

Domowe "chwilki z angielskim" mogą trwać od kilku do dziesięciu minut i mogą mieć miejsce raz lub dwa razy dziennie. Podczas "chwilki z angielskim" rodzice powinni być nieprzerwanie skoncentrowani na dziecku. Małe dzieci po jakimś czasie zaczynają uwielbiać te krótkie lekcje, gdyż jest to czas, kiedy rodzice poświęcają im sto procent uwagi. Ważne jest odpowiednie wprowadzenie: "Za trzy minuty zacznie się nasza chwilka z angielskim".

Rozgrzewka polegająca na liczeniu po angielsku lub recytowaniu znanego już angielskiego wierszyka jest również dobrym sposobem na przedstawienie się na język angielski. Dzieci łatwiej przyswajają język, gdy mówi się o czymś, w co w danej chwili są fizycznie zaangażowane. Jeśli podczas tych zajęć używamy wyłącznie języka obcego, zabawy muszą być krótsze, gdyż słuchanie tylko angielskiego może być męczące.

Taki "wspólny angielski" często wzmacnia więzy rodzinne i najprawdopodobniej nigdy nie zostanie zapomniany. Obecnie wiemy, że większość poglądów utrzymujących się przez całe życie formuje się zanim człowiek ukończy 8-9 lat.

Część 3.

Rymowanki w nauce języka angielskiego

Proste rymowanki są naturalnym elementem większości kultur. Dzieci zapamiętują je nieświadomie i bez wysiłku. Poznają dzięki nim naturę języka angielskiego. Rymowanki są zwykle krótkie i przeznaczone do recytowania melodyjnym głosem. Ich tekst zawiera rymujące się wyrazy i powtórzenia dźwięków i słów w atrakcyjnym i łatwym do naśladowania rytmie.

Rymowanka jest jak historyjka w pigułce: ma początek, swoją własną treść i koniec. Atrakcyjny zabawny język, nierzadko podobny do tego używanego w telewizyjnych reklamach i krótki tekst sprawiają, że można je szybko i łatwo zapamiętać. Małe dzieci chcą natychmiast porozumiewać się po angielsku i są sfrustrowane, że nie potrafią powiedzieć tego, co chcą. Dzięki rymowankom mogą już od pierwszych lekcji mieć poczucie, że "potrafią dużo powiedzieć po angielsku i tak szybko jak dorośli".

Ważne jest, by dziecko poznało cały wachlarz odpowiednio dobranych rymowanek. Rodzice powinni być gotowi na to, by w każdym tygodniu przedstawić dziecku jedną lub dwie rymowanki.

Decydując się na konkretne rymowanki, należy pamiętać o kilku kwestiach:

- dobierać je biorąc pod uwagę rosnący poziom zaawansowania dziecka
- brać pod uwagę płeć dziecka- chłopcy szczególnie lubią coś związanego z fizycznym działaniem
- warto by język nadawał się do wykorzystania w codziennych konwersacjach
- warto wybrać rymowanki z imionami, które można spersonalizować wstawiając tam imiona członków rodziny

W zależności od potrzeb można wybierać:

- rymowanki na powitanie i pożegnanie
- towarzyszące zabawom ruchowym i do odgrywania gestami
- rymowane gry
- rymowanki tematyczne
- rymowanki tradycyjne

Jeśli chcesz przyciągnąć uwagę dziecka, zapoznanie go z nową rymowanką musi być pełnym emocji doświadczeniem, podczas którego twój głos będzie odgrywał główną rolę.

JAK POMÓC DZIECKU W NAUCE JĘZYKA ANGIELSKIEGO?

(rady naszych nauczycieli)

Oddając w Państwa ręce poniższy zbiór pomysłów chcielibyśmy zachęcić Państwa do współpracy w celu umożliwienia dzieciom przyjemnej i efektywnej nauki języka angielskiego.

Długoletnia praca z dziećmi na różnych poziomach nauczania uświadomiła nam, jak ważną rolę w rozwijaniu umiejętności językowych odgrywają rówieśnicy, nauczyciele, ale przede wszystkim Państwo jako rodzice.

Dzieci z przyjemnością uczą się języka w szkole. Warto więc wykorzystać ten zapał, utrwaląc i pogłębiać ich wiedzę również w domu. Nie mamy tu na myśli formy dodatkowych lekcji, tak powszechnych obecnie korepetycji, ale znalezienie kilku minut na popołudniową „rodzinną zabawę z językiem”. Uważamy bowiem, że Państwa zaangażowanie i dostrzeganie nawet najdrobniejszych sukcesów w nauce Waszych dzieci jest dla nich najsilniejszym bodźcem i zachętą do dalszych wysiłków i pracy.

Nasze pomysły mogą wykorzystać zarówno Ci z Państwa, którzy władają językiem angielskim, jak i Ci, którzy go nie znają. Zachęcamy do zapoznania się z naszymi propozycjami i wybrania tych, które Państwu odpowiadają. Prosimy również pamiętać, że z dzieckiem ćwiczyć może każdy członek rodziny, a kluczem do sukcesu jest przede wszystkim systematyczna praca.

Nasza lista jest listą otwartą. Każdego z Państwa zachęcamy do dopisywania propozycji nowych zadań, gier i zabaw.

PRZEWODNIK – gry i zadania

PLAKATOMANIA. Zabawy te wymagają przygotowania z dzieckiem plakatu (plakatów), pomagającego w nauce nowego słownictwa. Plakat może być zawieszony na stałe w pokoju dziecka. Wszystkie plakaty powinny być na bieżąco uzupełniane słówkami z lekcji.

WERSJA 1 – PLAKAT OBRAZKOWY

Każde nowe słowo poznawane przez dziecko jest ilustrowane na plakacie. Obrazki powinny być podpisane wyrazami angielskimi.

WERSJA 2 – PLAKAT ALFABETYCZNY

Na plakacie wypisane są jedna pod drugą wszystkie litery alfabetu, do których dziecko systematycznie dopisuje poznawane na lekcjach wyrazy angielskie zaczynające się na daną literę. Plakat można ozdobić małymi rysunkami lub wpisywać wyrazy kolorowymi długopisami.

WERSJA 3 – PLAKAT KATEGORII

Plakat dzielimy na kilka części. Mogą one mieć kształt figur geometrycznych, mogą być to kolorowe kartki przyklejone na plakat lub zwykłe linie oddzielające części. Poszczególne części oznaczają różne kategorie, do których dziecko wpisuje słówka ze względu na tematykę, np. zwierzęta, kolory, liczby.

KARTY. Zabawy te wymagają przygotowania dwóch zestawów kart – jedno i dwustronnych. Karty najlepiej wykonać ze sztywnego kartonu lub bloku technicznego. Dobrym pomysłem jest zaangażowanie dziecka w wykonywanie kart, należy jednak zwrócić szczególną uwagę na estetykę wykonania i czytelność słów. Karty nie muszą być duże, wystarczą bloczki około 5cm na 4cm. Proponujemy, aby przed rozpoczęciem zabaw z kartami rodzic przygotował dla siebie listę umieszczonych na kartach słów w języku polskim i angielskim, do której będzie mógł się odwołać podczas wszystkich gier.

WERSJA 1 – KARTY DWUSTRONNE

Po jednej stronie karty należy wpisać słowo angielskie, po drugiej jego polski odpowiednik.

ZABAWA 1 – ODBIERZ MI KARTY

Rodzic występuje w roli bankiera trzymającego wszystkie karty w jednym pliku. Z pliku kart dziecko wybiera jedną, czyta polskie słowo i podaje angielskie tłumaczenie. Jeżeli zrobi to prawidłowo – zatrzymuje kartę, jeśli nie – czyta prawidłową odpowiedź, ale kartę przekazuje rodzicowi, który odkłada ją w dowolne miejsce pliku. Zabawa trwa tak długo, aż dziecko zbierze wszystkie karty. Grę można skrócić ustalając wcześniej, ile kart dziecko powinno zdobyć danego dnia lub w danym czasie, np. przez 10 minut.

ZABAWA 2 – MAŁY ODKRYWCA

Rodzic rozkłada na stole wszystkie karty słowami angielskimi do góry. Zadaniem dziecka jest znalezienie słowa wskazanego przez rodzica w języku polskim, np. „znajdź jabłko”, „znajdź kota” itp. Jeżeli dziecko zrobi to poprawnie, otrzymuje jeden punkt. Gra kończy się, gdy dziecko zdobędzie ustaloną wcześniej liczbę punktów.

ZABAWA 3 – KALEJDOSKOP

Rodzic tasuje karty i układa je tak, by wierzchnia strona części z nich ukazywała słowa polskie, a spodnia natomiast części – angielskie. Dziecko bierze pierwszą kartę z pliku, czyta głośno słowo polskie lub angielskie i podaje jego odpowiednik w drugim języku. Po odwróceniu karty można sprawdzić, czy powiedziało poprawnie, czy popełniło błąd. Jeśli znało odpowiedź – zabiera kartę, jeśli nie – odkłada ją na spód pliku. Gra kończy się, gdy dziecko przejmie cały plik.

WERSJA 2 – KARTY JEDNOSTRONNE

Przygotowujemy parę kart. Na jednej z nich wpisujemy słowo angielskie, na drugiej jego polski odpowiednik.

ZABAWA 1 – TRADYCYJNE MEMO

Rozkładamy karty na stole wyrazami do dołu. Dziecko odkrywa dowolne dwie karty i sprawdza czy tworzą parę (np. red-czerwony). Jeśli tak, zabiera karty i ma prawo do kolejnego ruchu.

Jeśli nie, zakrywa karty, a kolejka przechodzi na rodzica. Gra kończy się, gdy wszystkie karty dobrane parami.

Uwaga! Nie ma znaczenia czy rodzic zna język angielski. Osobą weryfikującą poprawność pary słów jest dziecko.

ZABAWA 2 – BYSTRE OKO

Karty ze słowami angielskimi leżą na stole napisem do góry. Rodzic trzyma w ręku karty z wyrazami polskimi. Na polecenie np. daj mi „jabłko”, „czerwony”, „osiem” itp., dziecko musi odnaleźć wśród rozłożonych kart angielski odpowiednik słowa, zanim rodzic doliczy do pięciu. Jeżeli dziecko wykona zadanie poprawnie, otrzymuje 1 punkt. Jeśli nie zdąży lub pomyli słowa, rodzic odejmuje mu 1 punkt. Gra kończy się, gdy rodzic zapyta o wszystkie słowa ze swojej talii. Grę warto powtarzać i porównać wyniki osiągnięte przez dziecko.

Uwaga! Podczas zabawy dziecko nie gromadzi kart, lecz pozostawia je cały czas na stole.

ZABAWA 3 – MAŁY PROFESOR

W tej grze rodzic występuje w roli ucznia. Dziecko dostaje karty z wyrazami po angielsku a rodzic z wyrazami po polsku. Pokazując swoją kartę, dziecko wymawia głośno słowo. Zadaniem rodzica jest powtórzenie słowa i znalezienie polskiego odpowiednika wśród swoich kart.

Uwaga! Szczególnie zachęcamy do tej zabawy rodziców, którzy nie znają języka angielskiego. Dziecko będzie czerpało wielką przyjemność z możliwości przejęcia roli nauczyciela.

ZABAWA 4 – STUDIO NAGRAŃ

Należy uporządkować i rozłożyć karty parami (ang - pol), oraz przygotować program komputerowy z możliwością nagrywania dźwięku. Zadaniem dziecka jest wolne przeczytanie każdej pary słówek i nagranie ich. Nagranie należy przesłuchać i upewnić się, czy wszystkie wyrazy są wypowiedziane wyraźnie. Jeśli rodzic nie jest pewien poprawności fonetycznej nagranych słów, wystarczy przekazać plik przez platformę edukacyjną nauczycielowi, który sprawdzi zadanie. Nagranie może być później wykorzystywane do samodzielnych powtórek słownictwa.

MAŁY SKRYBA. Zadania mają na celu przede wszystkim ćwiczenie umiejętności poprawnego zapisu słów angielskich przy jednoczesnym rozwijaniu małej motoryki. Sugerujemy ćwiczenie zabaw z pisaniem w drugim semestrze nauki.

WERSJA 1 – KRÓTKI TEST

Należy przygotować 5-10 słówek w języku polskim (najlepiej te aktualnie omawiane podczas lekcji w szkole) i poprosić, aby dziecko zapisało ich angielskie odpowiedniki na kartce. Nie zapominajmy o wspólnym sprawdzeniu zgodności słów z zapisem w zeszytach.

WERSJA 2 – KRÓTKI TEST Z KARTAMI

Można wykorzystać przygotowane do poprzednich zabaw karty jedno- lub dwustronne. Zamiast dyktować dziecku słowa, może wybrać kilka kart z polskimi wyrazami, których angielskie odpowiedniki dziecko wpisze na kartce.

WERSJA 3 – ODMIANA MAŁEGO PROFESORA

Tym razem to dziecko robi krótki test rodzicowi, który potem sprawdza, a nawet wystawia ocenę.

WERSJA 4 – ZESZYT DOMOWY

Rodzic zakłada dziecku mały zeszyt 16-32 kartkowy, w którym codziennie będzie mogło ćwiczyć pisownię słów, notując dany wyraz kilkakrotnie. Uwaga! Zawsze należy sprawdzić zgodność zapisu słów z zeszytem przedmiotowym.

KILKA SŁÓW NA KONIEC

Pamiętajmy, że warunkiem efektywnych działań domowych jest zagłębienie do zeszytu przedmiotowego, w którym znajdują Państwo listy wszystkich słów omawianych na lekcjach. Zachęcamy również do sprawdzania zadań domowych. Mamy tu na myśli nie tyle poprawność merytoryczną, lecz samo wykonanie pracy, staranność i estetykę.

Na stronie internetowej szkoły znajdują też Państwo pliki dźwiękowe i tekstowe ze słówkami do pierwszych konkursów językowych Super Brain.

Liczymy na to, że z zapałem włączą się Państwo w nasze działania, a przewodnik ten stanie się inspiracją do szukania własnych rozwiązań.

ŻYCZYMY POWODZENIA!

Joanna Dziwanowska - koordynator nauczania języka angielskiego

Danuta Matczuk - nauczycielka języka angielskiego